

Õiguskantsler

Teie 17.02.2014 nr

Meie 10.03.2014 nr 6-4/140327/1401090

**Seisukoht vastuolu mittetuvastamise kohta
Tartu linnas parkimistasu maksmata jätmise eest nõutava viivistasu suurus**

Austatud [ ]

Täna Teid pöördumise eest, milles palusite mul kontrollida, kas Tartu Linnavolikogu 02.06.2011 määruse nr 36 „Parkimistasu” § 6 lg 2 p 1 on vastuolus põhiseadusest tuleneva proportsionaalsuse põhimõttega. Selgitasite, et viidatud sättega kehtestatud viivistasu parkimistasu maksmata jätmise eest on Tartu linna parkimistsoonis C parkimise päevatasuga võrreldes enam kui 12-kordne ning parkimistsoonis A parkimise päevatasuga võrreldes umbes neljakordne. Sellest tulenevalt olete seisukohal, et Tartu linnas kehtivad parkimistasu ja viivistasu määrad ei ole omavahel tasakaalus.

Teatan Teile, et olen Teie avalduse läbi vaadanud. Ma ei tuvastanud, et Tartu Linnavolikogu 02.06.2011 määruse nr 36 „Parkimistasu” (edaspidi *parkimistasu määrus*) § 6 lg 2 p 1 on vastuolus põhiseadusega. Alljärgnevalt põhjendan oma seisukohta.

Alates 2003. a algusest peetakse parkimistasu kohalikuks maksuks, mille eesmärgiks on tagada piiratud avaliku ressursi – linna maa - mõistlik kasutamine.¹ Lähtudes põhiseaduse §-st 113 on seadusandjal maksupoliitika kujundamisel, sh maksusoodustuste määramisel väga lai otsustamisruum. Sarnaselt on ka kohalikel omavalitsustel väga suur diskretsiooniõigus kohalike maksude kehtestamise osas. Põhiseaduse § 157 lg 2 nimelt sätestab, et kohalikud omavalitsused võivad kehtestada ja koguda makse ning panna peale koormisi seaduse alusel. St kohalikud omavalitsused võivad küll kehtestada üksnes kohalike maksude seaduses lubatud kohalikke makse, kuid nad on küllaltki vabad otsustama, kas ja millisel kujul need maksud kehtestada. See vabadus ei ole siiski täielik, sest kohalike maksude seadus ja muud seadused võivad sätestada kohalikele omavalitsustele piiranguid kohalike maksude kujundamisel. Nende piirangute raames on aga kohalikud omavalitsused vabad ise otsuseid langetama (nt kas kehtestada kohalike makse või mitte, millised maksumäärad kehtestada, kas anda maksusoodustusi, kellele ja milliseid soodustusi kehtestada jne).

---

¹ Vt seletuskiri täitemenetluse seadustiku, kohalike maksude seaduse, ühistranspordiseaduse, liiklusseaduse ja väärtemenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu nr 1191 juurde. Kättesaadav Riigikogu veebilehelt: http://www.riigikogu.ee/?op=emsplain2&content_type=text/html&page=mgetdoc&itemid=022870010.

Kohalike maksude seaduse (KoMS) § 5 punktist 10 tulenevalt on kohalikul omavalitsusel võimalik kehtestada ühe oma kohaliku maksuna parkimistasu. Parkimistasu kui kohaliku maksu olemust avavad lähemalt KoMS § 14¹ ning liiklusseaduse (LS) § 187.

Parkimistasu kehtestamisega on tihedalt seotud küsimus viivistasust. Nimelt sätestab LS § 188 lg 1, et kui (1) parkimistasu on maksmata või on tasutud väiksema määra järgi, (2) kui tasutud parkimisaega on ületatud, (3) tasulise parkimise õigust tõendav dokument ei ole nõuetekohaselt täidetud või (4) kui tasulise parkimise õigust tõendav dokument ei ole nõuetekohaselt paigaldatud, tuleb isikult nõuda viivistasu. LS § 188 lõike 8 järgi otsustab viivistasu määra täpse suuruse üle kohaliku omavalitsuse volikogu, kuid see ei või ületada 31 eurot ööpäevas.

Tartu Linnavolikogu on kasutanud talle kohalike maksude seadusega antud ja liiklusseadusega täpsustatud õigust kehtestada Tartus kohalik maks – parkimistasu. Seega on Tartus aktuaalne ka küsimus viivistasu määradest. Viivistasu määrade kehtestamisel järgis Tartu Linnavolikogu LS § 188 lõikest 8 tulenevat piirangut: Tartu Linnavolikogu parkimistasu määruse § 6 lõikes 2 toodud viivistasu määrad ei välju LS § 188 lõikes 8 sätestatud viivistasu maksimummäära piirest.

Vastamaks Teie küsimusele, kas parkimistasu määruse § 6 lg 2 punktist 1 tulenev viivistasu, mille määr – ma rõhutan – jääb LS § 188 lõikes 8 toodud maksimummäära piiridesse, on kooskõlas põhiseadusega või mitte, pean vajalikuks peatuda põgusalt viivistasu õiguslikul olemusel.

Riigikohtu seisukohal ei ole viivistasu näol formaalselt ega materiaalselt tegemist karistusega.² Sellest võib järeldada, et viivistasu on parkimistasu eriliik ehk tavalisest kõrgemas määras määratud parkimistasu.³

Nagu ma eespool juba märkisin, on kohalikul omavalitsusel põhiseaduse § 113 ja § 157 lõikest 2 tulenevalt suur kaalutlusruum kohalike maksude kehtestamise ning kohaliku maksu üksikasjade üle otsustamisel. Kuivõrd vaidlusalusel juhul on Tartu Linnavolikogu järginud liiklusseadusest tulenevaid piiranguid, ei näe ma, et parkimistasu maksmata jätmise puhul nõutava viivistasu määra fikseerimisel 30,68 euro tasemel eksiks Tartu Linnavolikogu põhiseaduse vastu.

Tõsi küll, Tartu parkimistasu määrusest tulenev viivistasu on kordades suurem, kui sama määruse alusel sõiduki parkimise eest võetav tasu. Samas ei leia ma, et see võiks tähendada, et viivistasu on ebaproportsionaalne ja seega põhiseadusvastane. Viivistasu proportsionaalsust ei tule minu arvamusel hinnata mitte parkimistasu määrade, vaid viivistasu kehtestamise eesmärgi valguses. Kuigi seletuskiri seaduseelnõu juurde, millega viivistasu esmakordselt kehtestati⁴, ei ütle sõnaselgelt, millist eesmärki pidas seadusandja selle kehtestamisel silmas, on loogiline, et viivistasu eesmärkideks on sisse nõuda parkimistasu, katta parkimisjärelvalvele tehtavaid kulusi ning motiveerida maksukohustuslast olla edaspidi parkimistasu maksmisel tähelepanelikum. Leian, et 30,68 euro suurune viivistasu on sobiv, vajalik ja mõõdukas abinõu

² RKHKo 19.06.2007, nr 3-3-1-24-07, p 14.

³ Vt RKHKo 19.06.2007, nr 3-3-1-24-07, p 15: „Oleks ootuspärane, et viivistasu määramise hetkest lõppeks tasu arvestamine mobiilsideoperaatori kaudu. Kohus ei välista ka muid viise, mis välistaksid isiku poolt lisaks viivistasule täiendavate kohustuste kandmise või tagaksid parkimisest tulenevate kohustuste arvestamise kogumis”; vt ka H. Marrandi, M. Huberg. Parkimistasu ja viivistasu – sigakoer. Eesti Maksumaksjate Liidu ajakiri MaksuMaksja. 2008, nr 5 (mai). Kättesaadav arvutivõrgust:

<http://www.maksumaksjad.ee/modules/smartsection/item.php?itemid=574>.

⁴ Vt seletuskiri täitemenetluse seadustiku, kohalike maksude seaduse, ühistranspordiseaduse, liiklusseaduse ja väärtemenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu nr 1191 juurde. Kättesaadav Riigikogu veebilehelt: http://www.riigikogu.ee/?op=emsplain2&content_type=text/html&page=mgetdoc&itemid=022870010.

nende eesmärkide saavutamiseks. Sellest tulenevalt ei ole Tartus kehtestatud viivistasu määraminu hinnangul ebaproportsionaalne ega ka vastuolus põhiseadusega.

Lisaks märgin, et parkimistasu määruse § 6 lg 2 punktides 2-6 on kehtestatud ka juhud, mil viivistasu määratakse madalamas määras kui Teie viidatud 30 eurot ja 68 senti. Seega on Tartu Linnavolikogu parkimistasu määrust kehtestades näinud väiksemate rikkumiste puhuks ette ka väiksemad viivistasu määrad.

Nende tõdemustega lõpetan ma Teie avalduse menetlemise. Tänan Teid veel kord pöördumise eest.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel

Olga Lavrova 693 8410
Olga.Lavrova@oiguskantsler.ee